

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

مقدماتی - غیر قابل استناد

دستورالعمل اجرایی طرح کارورزی دانش آموختگان دانشگاهی

موضوع مصوبه مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۵ شورای عالی اشتغال

■ تعاریف و مفاهیم

ماده ۱: در این دستورالعمل اصطلاحات و تعاریف در معانی مشروحه زیر بکار می‌رود:

- دانش آموخته دانشگاهی: دانش آموخته دانشگاهها و مراکز آموزش عالی داخل و خارج از کشور که مدرک تحصیلی آنها مورد تایید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و یا وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی می‌باشد.
- کارورز: به فرد دانش آموخته دانشگاهی جویند کار اطلاق می‌شود که بر اساس این دستورالعمل و در چارچوب استانداردهای آموزشی به فراگرفتن مهارت یا ارتقاء آن در واحد پذیرنده مبادرت می‌نماید.
- دوره کارورزی: دوره زمانی معینی است که طی آن کارورز نسبت به تبادل دانش، کسب تجربه و ارتقاء مهارت در واحد پذیرنده طبق استانداردهای آموزشی سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور اقدام می‌نماید.
- واحد پذیرنده: بنگاه اقتصادی فعال در بخش‌های خصوصی یا تعاونی است که نسبت به پذیرش کارورز جهت آموزش مهارتی اقدام می‌نماید.
- دستگاه ناظر: وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- ناظر استانی: اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان
- دستگاه اجرایی: کلیه وزارتخانه‌ها، موسسات دولتی و موسسه یا نهاد عمومی غیردولتی (موضوع مواد ۱، ۲ و ۳ قانون مدیریت خدمات کشوری) که مجوز فعالیت در بخش‌های خصوصی یا تعاونی را صادر می‌نمایند.
- کمک هزینه آموزشی کارورزی: وجوهی است که در انتهای دوره کارورزی و توسط دولت به کارورز پرداخت می‌شود.
- مربی: کارفرما یا کارگر در استخدام واحد پذیرنده است که مهارت‌های حرفه‌ای مرتبط با شغل مورد تصدی خود را به کارورز انتقال می‌دهد و دولت هیچ گونه تعهدی نسبت به جبران خدمات و استخدام مربی ندارد.

■ اهداف

ماده ۲: اهداف اجرای این طرح عبارتند از:

- الف- افزایش قابلیت جذب و اشتغال دانش‌آموختگان از طریق انتقال مهارت و تجربه در محیط کار برای ورود به بازار کار.
- ب- فراهم ساختن زمینه انتقال دانش از دانش‌آموخته به بنگاه اقتصادی.
- ج- ایجاد انگیزه کارآفرینی و کسب و کار در دانش‌آموختگان.
- د- ارتقاء اخلاق و صلاحیت حرفه‌ای دانش‌آموختگان.

■ دامنه پوشش

ماده ۳: کلیه دانش‌آموختگان دانشگاهی جویای کار و متقاضی کارورزی تحت پوشش این طرح می‌باشند.

تبصره ۱: دانشجویان در حال تحصیل از شمول طرح خارج می‌باشند.

تبصره ۲: اتباع خارجی، موظفین به گذراندن طرح کارورزی در رشته‌های گروه علوم پزشکی و متعهدین به اشتغال در دستگاه‌های اجرایی، سازمان‌ها و نهادهای انقلاب اسلامی و بورسیه کلیه دستگاه‌ها، سازمان‌ها و نهادهای دولتی از دامنه پوشش طرح خارج می‌باشند.

■ شرایط احراز

ماده ۴: دانش‌آموخته دانشگاهی برای برخورداری از مزایای طرح باید دارای شرایط زیر باشد:

الف- حداکثر ۲۳ سال سن برای مقطع تحصیلی کاردانی، ۲۵ سال برای مقطع تحصیلی کارشناسی، ۲۸ سال برای مقطع تحصیلی کارشناسی ارشد و ۳۲ سال برای مقطع تحصیلی دکتری.

تبصره ۱: به حداکثر سن دانش‌آموختگان دانشگاهی جویای کار ذکور که دوره خدمت نظام وظیفه را گذرانده‌اند دو سال اضافه می‌شود.

تبصره ۲: دانش‌آموخته دانشگاهی که به مدت ۳ ماه یا بیشتر سوابق بیمه‌ای (تامین اجتماعی و یا خدمات کشوری) دارد، از شمول این طرح خارج می‌باشد.

ب- ثبت‌نام در سامانه کارورزی.

ج- کمتر از ۳ سال از تاریخ اخذ مدرک دانشگاهی سپری شده باشد.

د- دارا بودن کارت پایان خدمت یا معافیت برای متقاضیان ذکور.

ه- عدم سابقه شرکت در دوره کارورزی.

و- سپری شدن حداقل سه ماه از ثبت نام در مرکز کاریابی و مشاوره شغلی.

تبصره: کارورزانی که کمتر از دو ماه از شروع دوره، انصراف کتبی خود را اعلام نمایند، یا بر اساس بندهای ب، ج و د ماده

۱۳ دوره کارورزی آنها قطع گردد، برای یک‌بار از موضوع بند (ه) مستثنی می‌باشند.

و- کارورز موظف است در طول دوره کارورزی نسبت به گذراندن دوره آموزشی " آمادگی شغلی " از طریق سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور و اخذ گواهینامه مربوطه، اقدام نماید.

■ شرایط واحد پذیرنده

ماده ۵: واحد پذیرنده به منظور جذب کارورز باید دارای مجوز فعالیت از دستگاه اجرایی ذیربط و مجوز آموزش کارورزی از سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور باشد.

تبصره ۱: واحد پذیرنده به ازای هر ۳ نفر شاغل بیمه شده، صرفاً مجاز به پذیرش یک نفر کارورز می‌باشد. (واحدهای پذیرنده دارای مجوز فعالیت از وزارت جهاد کشاورزی به ازای هر ۲ نفر کارورز مجاز به پذیرش یک نفر کارورز می‌باشند)

تبصره ۲: چنانچه واحد پذیرنده ۱ یا ۲ نفر شاغل بیمه شده داشته باشد، صرفاً مجاز به پذیرش یک نفر کارورز می‌باشد.

تبصره ۳: واحد پذیرنده‌ای که دارای پروانه کسب می‌باشد، حداقل باید ۱ سال از تاریخ صدور آن گذشته باشد.

تبصره ۴: چنانچه واحد پذیرنده پس از گذشت دو ماه از شروع دوره، بدون دلیل موجه و مورد تأیید دستگاه اجرایی استانی از ادامه آموزش به کارورز امتناع نماید تا مدت یک سال از پذیرش کارورز جایگزین محروم می‌گردد.

■ مدت دوره کارورزی

ماده ۶: طول دوره کارورزی حداقل ۴ ماه و حداکثر ۶ ماه برای هر کارورز متناسب با استانداردهای آموزشی مهارت تعیین می‌گردد.

تبصره: مدت آموزش براساس استانداردهای آموزشی سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای به نحوی تعیین می‌گردد، که کارورز هر ماه حداقل ۱۰۰ ساعت و هر روز حداقل ۴ و حداکثر ۸ ساعت از آموزش عملی بهره‌مند می‌شود.

■ حمایت‌ها

ماده ۷: دستگاه ناظر موظف است براساس مقررات جاری صنعت بیمه و در قالب قرارداد با یکی از شرکت‌های بیمه‌گر مورد تأیید بیمه مرکزی کشور نسبت به پوشش بیمه مسئولیت مدنی (بیمه حوادث) کارورزان اقدام نماید.

تبصره: در مواردی که هزینه پرداخت شده به شرکت بیمه‌گر طرف قرارداد براساس فرایند اجرایی طرح و انقضای شرایط پوشش بیمه کارورز مازاد بر تعهد شرکت بیمه‌گر باشد مبلغ مازاد تادیه شده نزد شرکت بیمه‌گر، ظرف مدت یک هفته به دستگاه ناظر برگشت داده می‌شود.

ماده ۸: کمک هزینه آموزشی کارورزی تا سقف معادل یک سوم حداقل دستمزد کشور می‌باشد که به تناسب حضور در واحد پذیرنده در طول دوره کارورزی محاسبه و پس از موفقیت در آزمون فنی و حرفه‌ای، توسط دستگاه ناظر به کارورزان مقطع کارشناسی و بالاتر پرداخت می‌شود.

تبصره: واحدهای پذیرنده مستقر در کلان شهرها (تهران، کرج، تبریز، مشهد، اصفهان، شیراز، اهواز و قم) مکلفند کمک هزینه ای حداقل معادل سهم پرداختی دولت و واحدهای پذیرنده مستقر در سایر نقاط کشور حداقل یک سوم معادل سهم پرداختی دولت به کارورز پرداخت نمایند.

ماده ۹: واحدهای پذیرنده در صورت به کارگیری و جذب کارورزان مقطع کارشناسی و بالاتر از مزایای معافیت حق بیمه سهم کارفرما به مدت دو سال بهره‌مند می‌شوند.

ماده ۱۰: طرح کارورزی یک دوره آموزش عملی است و هیچگونه حقی برای کارورز و تعهدی برای واحد پذیرنده کارورز جهت استخدام موقت یا دائمی و شمولیت قوانین کار و تامین اجتماعی ایجاد نمی‌کند.

ماده ۱۱: نحوه ارائه آموزش عملی از سوی واحد پذیرنده به کارورز در قالب قرارداد آموزشی پیوست این دستورالعمل در سه نسخه تنظیم می‌شود که یک نسخه نزد کارورز، یک نسخه نزد واحد پذیرنده و یک نسخه نزد اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی شهرستان نگهداری می‌شود.

■ منابع مالی

ماده ۱۲: منابع مالی مورد نیاز اجرای طرح از موارد زیر قابل تأمین می‌باشد:

الف- منابع اشتغالزایی بودجه های سنواتی برای جبران هزینه های آموزش کارورزی.

ب- بودجه سنواتی دستگاه‌های اجرایی و بودجه استانها برای توانمندسازی و اشتغال‌پذیری دانش‌آموختگان موضوع این دستورالعمل.

ج- کمک‌های بلاعوض مردمی، سازمان‌های حمایتی، موسسات خیریه، نهادهای عمومی غیردولتی.

■ موارد توقف و فسخ قرارداد آموزشی دوره کارورزی

ماده ۱۳: در موارد زیر دوره کارورزی متوقف می‌شود:

الف- تعطیلی موقت واحد پذیرنده حداقل یک هفته و حداکثر سی روز.

تبصره: در صورت اعلام مراتب فوق از سوی واحد پذیرنده یا کارورز به دستگاه ناظر ظرف مدت حداکثر دو هفته بعد از تعطیلی، مدت توقف به طول دوره کارورزی اضافه خواهد شد.

ب- عدم تأمین مربی جایگزین در صورت عدم حضور مربی اصلی بیش از ۷ روز آموزشی.

ماده ۱۴: در موارد زیر قرارداد آموزش بین کارورز و واحد پذیرنده فسخ می‌گردد:

الف- احراز اشتغال به کار یا تحصیل کارورز.

- ب- غیبت غیرموجه کارورز در واحد پذیرنده بیش از ۵ روز.
- ج- تعطیلی بیش از یکماه یا دائم واحد پذیرنده.
- د- اعلام کتبی واحد پذیرنده مبنی بر قطع آموزش کارورز به دستگاه اجرایی.
- ه- انصراف کتبی کارورز از ادامه شرکت در دوره.
- و- عدم رعایت مقررات انضباطی- آموزشی واحد پذیرنده توسط کارورز.
- ز- فوت و از کار افتادگی کارورز.

■ اجرا، نظارت و ارزیابی

ماده ۱۵: دستگاه اجرایی مکلف است به منظور مدیریت دقیق اجرای این دستورالعمل، از طریق واحدهای استانی خود، اقدامات زیر را بعمل آورد:

الف- اعلام فراخوان برای شناسایی بنگاههای خصوصی و تعاونی تحت پوشش واجد شرایط.
 ب- معرفی واحدهای واجد شرایط به سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور جهت بررسی صلاحیت های آموزش کارورز و صدور مجوز مربوطه.

ج- ثبت اطلاعات واحد پذیرنده دارای مجوز و موارد فسخ قرارداد آموزشی در سامانه کارورزی.

د- نظارت مستمر بر فرایند اجرای طرح بر اساس چارچوب نظارتی ابلاغی دستگاه ناظر.

ه- ارائه گزارش عملکرد در فواصل زمانی ماهانه (در سطح استان) و سه ماهه (در سطح کشور) به دستگاه ناظر.

ماده ۱۶: سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور مکلف است به منظور اجرای دقیق این دستورالعمل اقدامات زیر را بعمل آورد:

الف- تهیه و ابلاغ دستورالعمل اجرایی " نحوه صدور مجوز آموزش کارورزی " ظرف حداکثر یک ماه از ابلاغ این دستورالعمل.

ب- تدوین استانداردهای آموزشی مهارت مورد نیاز طرح کارورزی در طی اجرای طرح کارورزی.

ج- برگزاری دوره‌های آموزشی آمادگی شغلی برای کارورزان.

د- پایش کیفیت آموزش‌های مهارتی ارائه شده توسط واحد پذیرنده.

ه- اخذ آزمون پایان دوره کارورزی.

و- تهیه گزارش‌های فصلی و ارائه به دستگاه ناظر.

تبصره ۱: تمدید مجوز آموزشی واحد پذیرنده در هر حرفه (فرصت آموزشی) منوط به قبولی حداقل ۷۰ درصد از کارورزان در آزمون پایان دوره می باشد.

تبصره ۲: در صورت عدم بازدهی قابل قبول واحد پذیرنده در ارائه خدمات آموزشی در هر حرفه (فرصت آموزشی) بنا به تشخیص سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور نسبت به لغو مجوز ارائه خدمات آموزشی در حرفه (فرصت آموزشی) مربوطه اقدام خواهد شد.

ماده ۱۷: دستگاه ناظر موظف است موارد مربوط به تأمین و پرداخت هزینه‌های نظارت، پیاده‌سازی شامل راه‌اندازی و پشتیبانی سامانه نرم‌افزاری مورد نیاز طرح کارورزی و بیمه مسئولیت مدنی واحدهای پذیرنده کارورزان را پیش‌بینی و جهت تصویب و تخصیص اعتبار به سازمان برنامه و بودجه کشور اعلام نماید.

ماده ۱۸: مسئولیت هماهنگی، اطلاع‌رسانی، توسعه و نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل در استان‌ها بر عهده استانداری‌ها و کارگروه تخصصی اشتغال استان می‌باشد. ناظر استانی موظف است گزارش نظارتی را هر سه ماه یک‌بار به دستگاه ناظر ارائه نماید.

ماده ۱۹: در صورت بروز هر گونه اختلاف بین واحد پذیرنده و کارورز نظر کمیته مشترکی متشکل از نمایندگان سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای، دستگاه اجرایی و ناظر استانی لازم الاجرا خواهد بود.

ماده ۲۰: دستگاه ناظر موظف است بر اساس ظرفیت کارگاه‌های دایر فعال دارای کد بیمه تأمین اجتماعی در هر استان و ظرفیت مشارکت دانش‌آموختگان دانشگاهی جویای کار نسبت به تعیین ظرفیت پذیرش کارورز و توزیع استانی و دستگاهی اقدام نماید.

ماده ۲۱: استانداران و اعضای شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان مکلفند در راستای اجرای صحیح و دقیق این دستورالعمل با بهره‌گیری از ظرفیت دستگاه‌های اجرایی و کارگروه تخصصی اشتغال استان هماهنگی، همکاری و مساعدت لازم را بعمل آورند.

این دستورالعمل مشتمل بر ۲۱ ماده و ۱۶ تبصره در هفتاد و پنجمین جلسه شورای عالی اشتغال مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۵ به تصویب رسید.